

LJUDSKI GLAS

Glasilo „Kmetско-delavske zveze“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 60 K, za pol leta 30 K, za četrto leta 15 K, na mesec 5 K; posamezna številka K 1.40. — V inostranstvu razmeroma več.

Vse dopise in pošiljke za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6.

Klerikalci-Ljudstvo-Avtonomija.

Mnogi naši sodrugi pozabljajo, kako nevaren je za naše ljudstvo klerikalizem. Posebno zdaj je to treba povedati, ko so klerikalci z nami v opoziciji. Večkrat se ti zdi, da smo popolnoma istih misli, pa smo enaki samo v boju proti policajdemokratom. Kadar piše „Slovenec“, „Novi čas“ ali pa „Domo-ljub“ proti vladi, mislijo naši sodrugi mnogokrat, da so klerikalci popolnoma naši — ne spomnijo se pa na to, kaj bi bilo, če bi bila klerikalna stranka sama na vladi. Pozabili so, da so pred vojno vladali na Slovenskem klerikalci popolnoma po svoji volji, po svojem programu. Spomnite se, kakšno je bilo to klerikalno gospodarstvo!

Če čitate v klerikalnih listih, da zahtevajo, naj se šola izroči ljudstvu — kaj neda, kako se vam zdi to prav! Popolnoma po našel! Toda kako je bilo pod klerikalno vladjo? Koliko pravic je imelo ljudstvo pod Šušteršičem? Lepo se sliši, ko branijo klerikalci svobodo učiteljstva, toda, ali jim verujete? Ne gre jim za svobodo, temveč za to, da bi potem sami gospodarili v šoli tako, kakor so gospodarili pod Šušteršičem. Učitelj se še ganiti ni smel; če je bilo vse ljudstvo že njim zadovoljno, župniku pa ni bil všeč — hajdi v hribe! Župnik pa vendar ni ljudstvo!

Isto je z vero. Pokazali smo že večkrat na to, da jim gre le za boro, ne pa za vero! Učitelj je bil lahko brezverec, tudi vseh pregreh je bil lahko poln — če se je na zunaj kazal za klerikalce, je bil dober največji podlež, poštenjaka pa niso marali, če ni trobil v njih rog. Kaj jim vera? Vera je lep plašč za njih dobiček. Z ljudstvom trgujejo, z vero trgujejo.

Če bi jim šlo za ljudstvo, bi postavili svoje organizacije tako, kakor so naše, da bi se ljudstvo izobraževalo in vežbalo, da bi si samo volilo svoje zaupnike in delegate. Tako pa: plačaj in molči! Saj g. župnik že vedo, kdo je najbolj pameten, bodo že g. župnik pravega izbrali. Mi pravimo, da se vsak lahko zmoti, zato postavimo nad vsakega voditelja še odbor, ki je dolžan paziti — klerikalci pa zahtevajo, da gospodu zaupaš, ker je posvečen.

Če je kak posvečen kaplan zavezil konzum, so rekli, da ga le Bog skuša, ljudstvo pa, ki je moralo kaplanovo zmoto plačevati, so tolažili s tem, da ima Bog rad tistega, ki ga tepe! Naš konzum pa, ki mu ne morejo do živga, ker vedno raste in ni ljudstvo še nikdar ničesar zgubilo pri njem — to je po njihovem hudičevo delo, proklet boš, če se vanj vpišeš! In vendar pri našem konzumu sam gospodarji in vedno veš, kako stoji — tam pa moraš verjeti tisto, kar ti gospod povedo, kadar so dobre volje ... Preudari in povej, katero delo je za ljudstvo, katero pa za „boro“.

Na celi črti so taki. Vedno kriče, da so za ljudstvo, delajo pa vedno proti ljudstvu. Tako je tudi z avtonomijo. Toliko besedi so že izgubili za slovensko avtonomijo, tega pa še zdaj niso povedali, kaj si pod tem mislijo. Pa saj treba ni povedati, ker poznamo

kranjsko avtonomijo predobro. Slovenska avtonomija jim pomeni le toliko, da napravijo planke okoli Slovenije in da bodo v teh plankah ljudstvo poneumnjevali še naprej tako, da bodo nad njim zopet sami gospodarili tako, kakor so pred vojno.

Mi ne maramo takih plank. Centralni parlament hočemo, ki bo delal zakone za vso državo. Ti zakoni morajo biti v mnogih ozirih samo okvirni. Te okvirne zakone potem samoupravni (avtonomni) zbori izpopolnijo svojim razmeram primerno. Po teh zakonih naj dela uradništvo, ki mora biti državno, kakor tudi učiteljstvo. Zato, da ne bo odvisno od vsakega mežnarja. To je naš centralizem. Toda vodilnih uradnikov, tistih, ki so odgovorni, da se upravlja vse pravilno, ne sme imenovati vlada, temveč morajo biti voljeni od ljudstva. Kakor zahtevamo, da mora biti vlada odgovorna parlamentu za vsa svoja dejanja, da parlament lahko odpokliče vlado, vlada pa ne sme razpustiti parlamenta, tako morajo tudi župani, okrajni glavarji in okrajni predsedniki biti izvoljeni in morajo polagati občinskim odborom ter okrajnim in okrajnim zborom račune o svojem delovanju. Odgovorni morajo biti za vse uradništvo, zato pa tudi ni treba delati razločka med samoupravnim (avtonomnim) in državnim uradništvom. Centralna oblast tudi lahko nadzira, dvojno nadziranje ne bo škodovalo, za ljudstvo pa je glavno to, da ima samo vpliv na vse urade svojega kraja. Le v tem slučaju se da govoriti o samoupravi, kdor govori o drugačni avtonomiji, meče ljudstvu samo pesek v oči, v resnici hoče pa nad ljudstvom sam gospodariti.

To velja tudi o „Avtonomistu“, ki misli s praznim geslom avtonomije ustanoviti na Slovenskem novo stranko, za slučaj neuspeha pa imav ognju še drugo železo: mostiček h klerikalcem. Geslo avtonomizma je prazno samo na sebi, dvakrat prazno pa pri duševnem očetu „Avtonomista“, o katerem je znano, da je zapustil socialiste, ker niso hoteli tako plesati, kakor je on godel. Ljudstvo ne mara več, da ga vodijo voditelji za nos, temveč se hoče upravljaljati samo — zato je za samoupravo.

Socialistična občina.

Volitev župana.

Gospodarske, strankarske in krajevne razmere so na deželi tako različne, da načelstvo naše stranke ni moglo dati našim občinskim odborikom na kmetih enotne, obvezne direktive, kako naj nastopajo pri volitvi župana. Samo priporočalo jim je, naj se ogibljejo kompromisov z nedelavskimi strankami. Celjski sklep načelstva JSDS in KDZ z dne 29. aprila 1921 je veljaven samo za avtonomna mesta Ljubljano, Celje, Maribor in Ptuj. S priznanjem pa konstatiramo, da so nas razumeli tudi kmetijski odborniki, kar kaže, da se utrjuje socialistična zavednost tudi na kmetih. Dasi snubijo s sladkimi obljubami naše odbornike tu samostojneži, tam zopet klerikalci itd., ne

sklepajo naši odborniki nikakih gnilih kompromisov z nasprotnimi strankami. Vsako zvezo z enimi ali drugimi odklanjajo.

Socialistični občinski klubi.

Za uspešno delovanje v občinskem odboru je potrebno, da se ustanovi v vsaki občini klub občinskih odborikov JSDS in KDZ. Ta klub naj ima redne seje. Klubov predsednik mora skrbeti, da se snidejo naši odborniki pred vsako občinsko sejo, kjer naj razpravljajo in sklepajo o vseh predlogih in vprašanjih, o katerih se bo razpravljalo v občinskem odboru. Mnogokrat bodo mnenja naših odborikov v vprašanjih in predlogih, s katerimi se ima pečati občina, različna. Naši odborniki naj v takih spornih vprašanjih na klubovih sestankih razpravljajo in naj vestno upoštevajo vse, kar govori za in kar govori proti. V veliki večini vseh slučajev bodo že na ta način prišli do popolnega soglasja. Če bi v kakem slučaju še dvomili, kaj jim je storiti, naj vprašajo za mnenje strankino tajništvo. Ako bi se pa v poedinem slučaju nikakor ne mogli zediniti, naj dajo vprašanje na glasovanje in naj odločuje večina. Večini naj se podvržejo tudi tisti, ki so sicer nasprotnega mnenja. Na vsak način naj nastopajo naši odborniki na sejah občinskega odbora kakor en mož. To zahteva strankina organizacija in disciplina. Zmagati mora pravica. Če bodo naši občinski odborniki tako ravnali, si bodo pridobili med strankinimi somišljeniki priznanje, med nasprotniki pa respekt. Pri važnejših vprašanjih je treba pa zmiraj sklicati člansko zborovanje krajevne organizacije KDZ, ki naj odločuje.

Seje občinskega odbora.

Seje občinskega odbora ne smejo biti samo brezplodni razgovori brez začetka in brez konca, temveč stvarne. Za vsako sejo mora župan določiti dnevni red z zadnjo točko: slučajnosti. Sej občinskega odbora se morajo naši občinski odborniki vedno točno in polnoštevilno udeležiti. Nikdar se ne smejo skrivati naši zastopniki v kakšnem kotu, dočim bi kmečki bogataši sedeli prešerno pri mizi!

Župan otvori sejo, prečita dnevni red in vpraša, če se vsi navzoči s sporedom dnevnega reda strinjajo. Važnejše točke dnevnega reda morajo biti na prvih mestih. Če dnevni red temu ne odgovarja, naj naši odborniki po predsedniku svojega kluba izjavijo, da žele te in te spremembe. Določi naj se tudi, kako dolgo sme vsak govoriti, ki se debate udeležuje, da se ne bo končna rešitev po nepotrebnem zavlačevala. Prepove naj se tudi seganje v besedo med govorom. Predlogi naj bodo n. pr. taki: Predlagam, da se ta cesta na ta način popravi. Župan da na glasovanje potem: „Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko!“ Glasovati se mora po vsakem predlogu. Tako parlamentarno postopanje na sejah bo vedno skrajšalo seje in pomagalo k uspehu.

Na ta način ne bo prišlo do preprirov po gostilniškem vzorcu, kakor se je to dozdej večkrat pripetilo. Tako tudi ne boste izgubljali dolgih ur za brezplodne debate, ki so večkrat povzročile, da je marsikateri odbornik odšel pred zaključkom, tako da je bila seja koncem koncev zaključena brez stvarne rešitve z opombo, da se bo drugi naprej govorilo. Naši odborniki so dolžni ravnati, kakor zgoraj navedeno. Ustrašiti se ne smejo ovir, ki jim jih bodo delali naši nasprotniki. Gotovo je, da ne bo za te nikdar dobro, nikdar prav, kar bodo nači odborniki predlagali. Pa vendar: „Pravica mora zmagati!“

Občinske aprovizacije.

Avstrijska državna uprava je za časa vojne ustanavljala po občinah aprovizacije, ki so imele namen razdeljevati po primernih cenah najpotrebnejše živila ubožnejšim slojem. Te aprovizacije pa v mnogih slučajih niso pravilno izvrševale svojega namena in so le prepogosto služile egoističnim interesom vaških mogotcev, kar je vzbujalo splošno ljudsko nevoljo. Vprašanje teh občinskih aprovizacij je še v marsičem nejasno, zlasti zaradi tega, ker so se ustanovljale brez pravega načrta in so razna okrajna glavarstva izdajala glede njih različne ukaze. V mnogih občinah so se vodile aprovizacije v občinski režiji, v nekaterih pa so župani prepuščali razdeljevanje živil trgovcem. Novi občinski odbori se bodo morali pečati tudi z gospodarstvom teh aprovizacij in bo zlasti važno vprašanje, kako je treba porabiti dobiček in kdo je dolžan nositi izgubo teh aprovizacij. V naslednjem hočemo podati samo nekatera splošna navodila, sicer je pa treba samostojno presojati vsak posamezen slučaj, ker sta zaradi različnih ukazov in različne organizacije v občinah komaj dva slučaja popolnoma enaka. Predvsem je treba strogo ločiti občinske aprovizacije od ostalega občinskega gospodarstva. Župani so izvrševali občinske aprovizacije na ukaz okrajnega glavarstva, torej v prenesenem delokrogu. Zato je treba strogo ločiti račune o aprovizaciji od pravih občinskih računov. Nepravilno je torej, ako so nekatere občine vodile te račune skupno. Ako je v aprovizacijah kaj dobička, se sme ta dobiček porabiti za namene, kakor jih je imela aprovizacija, namreč v prid revnejšemu prebivalstvu, n. pr. v izboljšanje oskrbe občinskih ubožcev, za zgradbo ali nakup ubožne hiše itd. Ne sme se pa dobiček iz aprovizacije rabiti za kritje splošnih občinskih izdatkov ali za plačilo občinskih dolgov. Če pa je izguba, ni treba, da jo plača občina. Pod nobenim pogojem ne smete prevzeti take izgube — trpi naj jo država.

Polom.

Stražišče — Bitnje. Nič se ne sramujmo, če se nam kaj pokazi! Le z resnico na dan, da se učimo za prihodnjici! Socializem ni žganc, ki ga lahko sneš pol ure pozneje, ko

Zob:

Socializem in vera.

Modrovanje navadnega človeka.

Prodana nevesta.

Miha je imel dva sinova, Jankota iz prvega, Vaška iz drugega zakona. Prvega mačeha seveda ni ljubila, imela je rajši drugega, svojega, čeprav je bil prikrknjen, skoro bebast. Zato je šel Janko z doma. Po več letih se vrne v domači kraj — pa ne v očetovsko hišo, temveč le v okolico, tako da ga nihče ne pozna. Ker je pa priden in pameten fant, ga imajo vsi radi.

Posebno rada ga ima pa Marička, njegova zaročenka. Tako popolnoma mu veruje, da nič ne pomagajo očitki njenih starišev, češ, neznanemu človeku si se obesila na vrat. Bogatega ženina ji dajejo, pa ga ne mara, Jankotu ostane zvesta do groba, čeprav nima drugega, nego svoje pridne roke.

Ta bogati ženin je pa baš Vašek, Jankotov polbrat. Mati bi ga rada oženila, oče bi se pa tudi rad iznebil nerodnega sina. Zato pritiskata na Maričkine stariše, ki so revni in

si se domislil, da bi ga rad. Socializma ne bomo skuhali v pol uri, mnogo truda bo še! Priznajmo si napake, da se jih bomo mogli otresti.

V Stražišču imamo organizacijo — v Bitnjem pa ne. Obe vasi sta pa skupaj v isti občini, torej sta morale postaviti skupno kandidatno listo. Ker Stražiščani v Bitnjem niso poznali socialistov, so imeli nesrečo, da so dobili na kandidatno listo same nezavedne ljudi, ki so takoj po volitvah pokazali klerikalne rožičke. Ne marajo glasovati za socialističnega župana, glasovali so za klerikalca.

Morebiti so klerikalci vso stvar umetno pripravili. Ni nemogoče. Gotovo je, da so lovili svoje backe na nepošten način, poštna stranka ne postavlja nikdar dveh list, oni so pa imeli dve. Na svojo pravo so dobili šest glasov, pet glasov so pa nalovili na novo zlagano ime „Delavske zveze“, s katero so preslepili nezavedno ljudstvo, ki ne mara klerikalcev. Tako so dobili 11 glasov. Potem so pa na sladke besede pridobili še štiri odbornike z naše liste „Kmetско-delavske zveze“. Le štirje iz Stražišča so ostali zvesti, ker so organizirani. Delavno ljudstvo, zapomni si to! Trajno je treba delati, ne samo pri volitvah! Kar narediš pri volitvah, ti nasprotnik lahko podre. Razširite organizacijo in „Ljudski glas“!

Če se dva prepirata, se tretji smeja.

Pri Lesnikovih je pogorelo vse do tal. Prazno pogorišče so prišli gledat tudi Zabukovci. Nekaj žebljev je bilo še za rabo, te so začeli izbrskavati iz pepela. Lesnikovi jih pa napode, češ, to so naši žebli! Jezni Zabukovci se odrežejo: „Bo že Bog dal, da bo tudi pri nas gorelo, takrat tudi mi vas ne bomo pustili žeblje pobirati.“

To se je zgodilo že zdavnaj, pa še vedno Bog Zabukovce ni uslišal. Bodisi so premalo pobožni ali pa preneumni. Saj bi si lahko sami zažgali! Tako pa ne morejo Lesnikovim vrnilti njih hudobne nevoščljivosti. Edino, kar je ostalo od tiste stare zgodbe, je sovraštvo med Lesnikovimi in Zabukovci. To pa gojijo skrbno. Semtertja žrtvuje ta ali ona stran tudi kako kravico, da bi to sovraštvo ne ugasnilo. Včasih zakoljejo v ta namen tudi kakega fanta.

Zgodi se pa, da pride Turek v deželo. Tu vstane neki junak in pravi: „Turka se nam ni treba nič bati. Pripravimo se na boj, pa ga poženimo, odkoder je prišel! Pozabimo na sovraštvo, saj nas tisti nesrečni žebli že dovolj veljajo!“ —

Pa ni obveljalo. Tako je govoril nekdo iz Lesnikovih, torej že zato Zabukovcem ni moglo biti vseč. Pa še drug razlog imajo. Turek požiga! Morebiti bo pri nas tudi požgal, potem pa lahko pokažemo Leskovcem, da so žebli naši!

tudi nekaj zadolženi — pa baš Miha je upnik. Če vzame Marička Vaška, bo ta dolg izbrisan. Ker bi s tem tudi Marička postala precej premožna kmetica, ji prigovarjajo stariši, naj pusti Jankota in vzame Vaška. Pa ona veruje Jankotu — o Vašku ne mara niti slišati.

Njegovi stariši pa si najamejo mešetarja. Na semanji dan bo ta vse tako uredil, da bo prav. Mihovi seveda morajo priti tudi na semenj v Maričkino vas, da se Vašek in Marička spoznata — vse drugo bo mešetar s svojo veliko prebrisano pravo lahko opravil.

Ta prebrisanost so seveda denarci, kakor pri vseh mešetarjih, ki jim je denar Bog. Obljubil bo Jankotu denarja, pa bo Maričko zapustil, zapuščena Marička bo pa Vaška prav rada vzela, še prste se bo obilzala!

Toda Janko o denarju ne mara nič slišati — Maričke ne proda niti za milijon. Mešetar mu razlaga, kako da misli prav vsak fant, da je le njegova ljubica edina na svetu. Vso lepoto vsega sveta vidi le v njej — dokler ga življenje ne ogoljufa, dokler ne spozna, da se brez denarja ne da živeti. Naj bo pameten in naj premišljuje, kaj mu more prineesti ta ljubezen. Ubožno Maričko naj pusti pri miru, on mu bo preskrbel drugo nevesto,

To je pa obveljalo. Zdaj čakata obe vasi na Turka brez brambe. Zgodbe je pa za danes konec. Po županskih volitvah bomo pa morebiti že lahko poročali, da se je Zabukovcem končno posrečilo, maščevati se nad Lesnikovimi.

Lesnikovi in Zabukovci so sosedje, lahko se misliš tudi dve vasi, lahko tudi kako mestno prebivalstvo — lahko tudi dve stranki delavnega ljudstva. Pod Turkom si pa tudi prav lahko domisliš, koga mislimo.

Naši kadri.

Reorganizaciji naše stranke smo postavili krono na glavo. Danes vemo, koliko nas je. Ni nas na desetisoče, kakor bi nas lahko bilo, toda tudi tisoči so dovolj. Kajti organizacije so naši kadri, politično organizirani sodrugi niso naši navadni vojaki, temveč naši prvoboritelji. Zaupniki so to, okoli katerih se bo zbiralo vse delavno ljudstvo. Zaupniki so to, katerih vemo, da se najmanj enkrat na mesec spomnijo na svoje moralne in gmotne dolžnosti do stranke, zaupniki, ki hočejo vedno vedeti, kaj in kako je s stranko, ki ne gredo na vsake limanice nasprotnikov, temveč stvarno preudarjajo in trezno sodijo. Ti zaupniki so raztreseni po vsej Sloveniji, delajo povsod resno za stranko, stranka se lahko nanje zanesne prav tako, kakor se tudi oni z zaupanjem zanašajo na stranko. Zaupniki so to, ki ne bodo pokazali stranki hrbita za prazen nič, ki ne bodo izstopali, če bodo slišali zopet o kakem sodrugu, da ni angelj, temveč bodo posebno v takih slučajih svoje sile podvojili, da ostane stranka čista. Kajti ne z zabavljanjem, temveč z delom bomo stranko utrdili. Posebno lepe besede čitamo v tem oziru v današnjem „Ljudskem glasu“: Voditelji lahko prodajajo vsak svojo stranko samo tam, kjer odločujejo dogme. Socializem pa ne temelji na dogmah, temveč na idejah. Za iste ideje in iste cilje se bore posamezniki lahko različno — stranka pa je organizacija, živo telo, sestavljeno iz posameznikov, ki so se združili in pogodili, da bodo delali in kako bodo delali za skupni cilj. Ta pogodba se imenuje strankina ustava (statut, pravila). Kdor se te pogodbe ne drži, se sam izključi, sodili pa ne bodo o tem ne klerikalci, ne liberalci, temveč naš strankin zbor. Če odpade posameznik, nima to za stranko nikakega pomena. Eden odpade, tisoč novih se pridruži. Vse velo listje mora odpasti, razloček pa je v tem, da odpade slabič pri prvi sapi, silnega odtrga šele vihar — hrastov list pa odpade šele, ko ga izpodrine zdrav pomladek.

Mladina! Na plan!

Načelstvo JSDS in KDZ.

Trma.

Ko smo čitali v modrovanju, ki ga prinašamo v današnjem podlistku, o Maričkini

boljšo, lepšo in — bogatejšo. Toda Janko veruje v svojo Maričko — ostane ji zvest in nikdar je noče zapustiti.

Tu pa spozna Janko, da mešetarji mešetar za Mihovega Vaška — za njegovega polbrata torej. Zmisli si, da bi lahko napravil malo zvijačo, sklenil pogodbo in prodal svojo ljubico Mihovemu sinu. Ko se bo izkazalo, da sta dva Mihova sinova, bo Marička lahko izbirala in gotovo bo izbrala svojega Jankota.

Navidez začne popuščati od svoje trdne zvestobe — končno se pogodita za 300 goldinarjev, Miha odpusti Maričkinim starišem ves dolg, Maričke pa ne sme dobiti nihče drugi — le Mihov sin.

Mešetar pripelje oboje stariše in priče. Tudi drugega ljudstva se snide precej. Piše se pogodba. Ko jo podpiše tudi Janko in ko ljudstvo izve, da dobi zato 300 goldinarjev, se zgraža nad tako podlostjo.

„Kako je mogoče prodati svojo ljubico?!“ Celó Maričkin oče, ki ni bil z Jankotom nikdar zadovoljen, ker ne pozna njegovega rodu in ne zaupa tujemu človeku, celo ta je presenečen od tako podle sebičnosti.

Ko izve o tem Marička, ne veruje. Pokažejo ji pogodbo, ne veruje. Ona veruje

trmi, smo se nehote spomnili na trmo naših komunistov. Kapitalistični agentje so zasejali divji radikalizem med nas, naša nerazsodnost ga je gojila, naša trma ga je vzdrževala še takrat, ko smo že vedeli, da ni prav tako!

Ker ni hotela socialna demokracija na Slovenskem uvesti takoj ves boljševizem natančno tako, kakor je bil na Ruskem, smo rekli, da je delavno ljudstvo prodala! Nič ni pomagalo razlaganje, da je razloček v razmerah in ljudeh, da mora biti torej tudi razloček v načinu boja. Komunist je rekel: „Nič ne razlagajte, smo že siti tega poučevanja. 30 let imam že, ni mi treba več šole! Povejte le eno: „Ali ste za boljševizem ali ne? Druga ne maram nič slišati!“

Ko je stranka rekla „ne!“, ji je komunist obrnil hrbet prav tako, kakor Marička Jankotu. Podrla se je v njem vera. Kar je bilo prej lepo, je zdaj grdo — socialna demokracija je prodala ljudstvo, zato je ne maram več niti poslušati.

Ali morete Marički zameriti, da je bila tako radikalna? Tako ostrá?

Zamerili bi ji pa gotovo, če bi potem, ko se je zadeva že pojasnila, še vedno hotela vzeti Vaška, čeprav je bebast.

Kdor ima ušesa, da poslušá, naj poslušá, kdor ima glavo, da misli, naj misli. Ko domisli do konca, naj pa tudi izvrši, kar je prav — trma je grda. Pa tudi ne-spametna! Naroči se vsaj na „Ljudski glas“! Ne čitaj meščanskih listov! 5 kron na mesec te ne bo ubilo!

Uredništvo „Ljudskega glasu“.

Naši občinski odborniki.

Kostanjevica. Pavel Herakovič, Jože Gliha, Anton Orehovec.

Družmirje. Ivan Zalešnik, Ludvik Krajnc, Anton Kopitar, Franc Forštner, Franc Novak, Jernej Hliš, Ivan Melanšek, Miha Glušič, Miha Blažič, Vincenc Milanšek, Martin Penšek.

Velenje. Ferdo Valenčak, V. Glažer, Zdravko Zaje, Ivan Gratzl, Anton Hladin, Franc Znoj, Alojz Pristovšek, Andrej Centrih, Jožef Pečnik, Ivan Stropnik, Franc Deberšek, Ivan Gruber, Ant. Deberšek, Andrej Martinšek.

Iz Kmetstvo delavske zveze.

Zg. Bela pri Kranju. Krajevna organizacija KDZ v Zg. Beli vabi vse člane na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo dne 12. junija t. l. pri „Stularju“. Člani naj prinesejo izkaznice s seboj. Odbor.

Vse tiste sodruge, ki ne spravljajo „Ljudskega glasu“, prosimo, naj nam pošljejo zadnjo številko nazaj, ker nam je zmanjkala (šte. 21 z dne 25. maja). Tudi 14. številka nam je pošla, kdor more naj pošlje tudi to. Tudi 15. in 20. številke imamo bolj malo. Nerednežem smo

Jankotu — ne podpisu njegovemu. Iz njegovih ust hoče to slišati. Ko se snideta, ji hoče Janko ves vesel, da bo vse tako srečno izteklo, razložiti celo zadevo — ona pa seveda ne mara dolgih razlogov, ona hoče le eno besedico: da ali ne. Kakor vsak človek, ki se boji, da je ogoljufan, je prav kratko nasajena, niti besedice ne mara slišati, le da ali pa ne. Janko ji očita trmo, da ne mara poslušati resnice — nič ne pomaga, prisiljen je potrditi kratko, da je res podpisal...

Marička je srta. Res je torej! Vsa ljubezen je bila le grda laž! Svet, ki se ji je zdel prej tako lep, je postal zanjo naenkrat ves umazan, nebesa so se izpremenila v peklo. Kaj ji pomaga, če ji hoče ta lažnjivi Janko še dalje govoriti, saj je vse laž, kar pride iz njegovih ust! Zdaj pojde in si vzame Vaška. Saj je vse eno — lepega ni nikjer na svetu nič več. Jankota sploh ne mara nikdar več videti.

Prijatelj! Ne zameri ji te trme. Na njenem mestu bi ti najbrž ne bil nič manj trmast. Kadar se podre vse tisto, kar ti je bilo temelj — kadar si se prepričal, da te je ogoljufal tisti, ki si ga imel za najboljšega na svetu, takrat bi se tudi tebi obračalo v duši vse na

„Ljudski glas“ ustavili, zdaj so pa doplačali in hočejo številke za nazaj — mi jih pa nimamo več. Kdor jih ne spravlja, naj jih pošlje, boljše je, nego če jih vrže stran.

Vsem naročnikom in članom KDZ. Zopet nam nekdo piše, da ne dobiva „Ljudskega glasu“ redno. Taka pritožba nič ne pomaga. Sproti moramo vedeti, kdo ni dobil lista, drugače ne moremo najti, kje je napaka.

Morebiti je naslov pomanjkljiv, morebiti je bil napačno prepisan, morebiti se je listek izgubil po nerednosti tistega, ki je listke pisal, ali tistega, ki jih je razvrščeval po poštah, ali tistega, ki jih je lepil; morebiti se je časopis izgubil po nerednosti tistega, ki je nesel vse skupaj na pošto, ali tistega, ki jih je raznašal. Vsak zatrjuje, da je delal vestno — ti pa le ne dobiš, kar si plačal. Pritoži se takoj, reklamiraj. Reklamacija ne velja nič, samo kos papirja in dve minuti pisanja. Znamke nič. Uprava bo takoj izvedela, da nisi dobil, bo takoj poiskala tistega neredneža in ga poučila, kaj je zakrivil. Če pa samo kričimo „Pazite“, ostane vse lepo pri starem, ti ne dobiš lista, o nas pa misliš, da imamo nered.

Uprava „Ljudskega glasu“.

Iz centralnega tajništva JSDS in KDZ

v Ljubljani, poštni predal 168.

Zaupniki, ki nam še niso poročali natančnih izidov občinskih volitev, naj to čimprej store. Odbornike naj nam naznanijo razvrščene po strankah. Pri odbornikih naše stranke prosimo tudi natančnejših podatkov.

Dopisi.

Dragatuš pri Črnomlju. Za državno-zborske volitve je agitiralo v naši Belokrajini 6 strank. Danes pa, ko so dobile vsaka svoje stolčke, nimajo moza iz teh krogov, ki bi prišel in ljudstvu, katerega so preje toliko obetali, vsaj nekoliko razjasnil današnje stališče. Naša Kmetstvo-delavska zveza nam je pa poslala kot govornika poslanca, ki je svoje volilce na shodu dne 8. maja z resnimi besedami poučil o sedanjem položaju in jim razložil, kako se stvar vrti okoli velike osi. Toda naš poslanec ni prišel kakor g. Šoubah in razni drugi njemu podobni gospodje pred volitvami, ki je izgubil pot nazaj, nakar se je moral peljati z avtomobilom v Brežje. Naš poslanec je prišel s prosto palico in z resnično besedo. Žel je pa tudi lep uspeh. Ustanovila se je krajevna organizacija KDZ: organizacija zavodnih mož.

Šmartno ob Dreti. Shod, ki so ga priredili klerikalci dne 1. maja pri nas, se je zelo slavno obnesel. Govoril je Pušenjak. Razlagal je volilcem delo svojih poslancev v Belgradu. Seveda je ta tako farbal te uboge bribovce, da so se iz navdušenja po shodu v gostilni pri „Žeheljnu“ stopili. Pobili so vse steklenice, kozarce in svetilko. Napravili so škodo za dve-

glavo. Vse lepo je zdaj grdo, vse dobro je zdaj slabo, vsa vera je zdaj mrtva.

Seveda se zadeva prav kmalu poravná. Ko se snide Janko s svojimi stariši, ki hočejo končno poročiti svojega Vaška z Maričko, ga oče takoj spozna. „Kje si se pa ti tu vzel naenkrat?“ Ljudstvo spozna, da sta Mihova sinova, da se vjema pogodba na oba, Marička kočno tudi uvidi in ko ima izbirati, se vrže seveda v naročje Jankotu, ki ji je peklo zopet izpremenil v nebesa. Vse se konča na splošno zadovoljnost, le Vašek seveda in njegova mati, Jankotova mačeha, sta malo osramočena. Kdo bi jemal bebastega Vaška za moža?

*

Kaj je vera? Verovati? Vsekakor je to nekaj drugega, nego vedeti.

Da je Janko lep fant, to je Marička vedela, da je pa pošten, to je le verjela! Da je lep, to je videla na lastne oči, zato ji ne more tega nihče utajiti — ona to ve, pa konec. Da je pa pošten, tega ne more videti, to si le misli. Najbrž sta govorila o zvestobi, o zakonu. On ji je zatrdil, da jo ima rad in da jo bo vzel. Verjela mu je.

Za to vero je imela pa temelj v sebi.

tisoč kron. Še celo dva tuja fanta iz sosedne občine, ki sta prav mirno sedela pri sosedni mizi, so napadli in vrgli vun.

Gospod Pušenjak je seveda tudi nas socialiste napadal. Hotel je na vsak način prepričati navzoče, da ne bomo nikdar ničesar dosegli, kakor, da bi bil naš ponos edino rdeča kravata. Daleč ni prišel. Ko je predsednik shoda pri zaključku zaklical „Živijo jugoslovanski klub“, ni bilo zaželenega odmeva. Odgovorila sta dva mila glasova, pa še ta ne iz naše fare. Samo par jih je še pri nas, pa tudi ti bodo uvideli, kje je resnica in kje je ni. Odklenkalo bo klerikalnim mogotcem — svita se.

Na svidenje vsi, ki hočete dobro revnemu ljudstvu v „Kmetstvo-delavski zvezi“, ki jo hočemo sedaj ustanoviti. Zavedajte se, da je edina pot do končne zmage organizacija zavodnih ljudi.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Odgovor mariborski „Straži“ z dne 18. maja. — Dopisnik „Straže“ iz Sv. Lovrenca bruha ogenj in žveplo na našo delavsko soc. demokratično stranko, češ, da zagrinja ta v svoj prt same nemčurje in protidržavne elemente. Če ne bi g. dopisnika poznali kot starega obrekovalca in navadnega lažnjiveca, bi se jezili, ker pa vemo, da je vzrok razburjenja strašna polomija, ki jo je njegova stranka doživela pri občinskih volitvah, nas le veseli, da pokažejo pred vsem svetom tisto onemoglo jezico do ubogega delavskega stanu. Če bi le malo pogledali v svoje vrstice, bi našli, da so med njimi taki, ki so še pred nekaj leti nahrulili slovenske domačine z „windische Hunde“ in bili na vsaki prireditvi „Südmarke“. Da zna dopisnik dobro lagati, je že to dokaz: nosilec naše liste je bil sodrug Anton Maurič, ne pa, kakor navaja on, sodrug Slatinek.

Radi polomije v našem konzumu si pa ne delajte preveč skrbi, ker nimate nikake škode. Da je mi ne bomo imeli, bomo pa sami poskrbeli. Pač se pa lahko šopirite s tistimi, ki so očitno celo protizakonito volili vašo stranko. Vas pa za to nikakor ne zavidamo, nepoštenim se odrekamo. Če nam hočete pa natvesti zopet gerentstvo, naj že bo iz te ali ene strani, protestiramo že v naprej odločno proti takemu nasilstvu. Dovolj je samopaševanja in protekcije. Ljudstvo zahteva red. To se je govorilo tudi 8. maja. Lepo kažete ljubezen do bližnjega, lepo teptate ljudsko voljo — sramota, da sploh nosite ime „Slovenska ljudska stranka“.

Volilci JSDS in KDZ.

Domače vesti.

Od vojakov pišejo fantje, da pasejo še vedno uši. Ali res ni mogoče napraviti red? Ciganskega življenja imamo za silo že dovolj.

„Avtonomist“ očita našemu dnevniku „Napreju“, da piše zdaj za avtonomijo, prej je pisal pa za centralizem. Izdajatelj „Avtonomista“ bi kot bivši socialist lahko vedel, kakšno je naše stališče, pa ne mara vedeti, da lahko pri nekih ljudeh kuje kapital iz prazne besede „avtonomija“. Tako dela tudi v drugih stvarih. Dokler je bil pri socialistih, se je branil progresivnega davka,

Ker je bila sama poštena, ji je bilo mogoče verjeti, ker pa na Jankotu ni našla nobene laži, sploh ničesar slabega, — zato mu je morala verjeti prav tako, kakor sebi.

Ko jo je pa tako podlo prodal — ko je imela dokaz, da Janko ni pošten, je njena vera umrla. Nasilne smrti umrla! Nikdar več bi ne bila verjela nikomur, če je ne bi Janko prepričal, da je dokaz o njegovi podlosti napachen in da je te zmote tudi sama kriva s svojo trmasto radikalnostjo, ko ni hotela poslušati cele resnice.

Če bi bila vzela Vaška, če bi bil šel Janko ves obupan v Ameriko, da bi se ne videla več — bi bila ostala Marička brez vere v poštenje, pa tudi brez vere v ase. Živela bi bila tisto pasje življenje, kakor ga živimo dandanes menda vsi ljudje. V nikogar ne verujemo, niti v Boga ne — ko nas je pa po svojih namestnikih že tolikokrat ogoljufal! Zadnjo trohico vere smo izgubili v svetovni vojni. Vsi so goljufali, vsi goljufajo, zato bom goljufal tudi jaz.

Taka je zdaj naša vera. Pa vendar imamo politično stranko, ki pravi, da temelji na veri.

Zadnji čas je, da začnemo razmišljati o tej veri!

ker ga je imel plačevati, v svojem listu pa zdaj tudi piše zanj. Odgovarjamo mu z njegovimi lastnimi besedami v istem listu: „Da to že ve, nas jako veseli, samo to nas manj veseli, da ne izvaja potrebnih posledic iz vsega, kar ve.“

Stvarno pa govorimo o vprašanju centralizma in avtonomizma na drugem mestu.

Tedenske novice.

— **Bolgarska živina.** Komisija za sprejemanje živine od Bolgarske je dne 14. t. m. sprejela v Zaječaru od Bolgarije na račun vojne odškodnine 1500 ovac. Ovce so prodali 21. t. m. na javni dražbi v Zaječaru. Z izkupičkom se ustanovi fond za izplačilo živine, ki so jo lastniki izgubili v vojni 1. 1912.

— **Hvalevredna ustanova.** Ministrski svet se je sporazumel z delavskimi organizacijami v svrhu ustanovitve dalavske visoke šole (akademije). Gre za to, da bi dali nekoliko nadarjenim delavcem splošno izobrazbo in jih usposobili za vodstvo delavskih organizacij. Med drugim bodo poučevali o družbi in organizaciji, o delavski zakonodaji, gospodarstvu, tisku, literaturi, o zakonu intelektualnega življenja in zgodovini. Pa ne smete misliti, da mogoče naš ministrski svet in mogoče v Ljubljani, ampak pruski v Frankfurtu na Nemškem. Mi če bomo hoteli imeti kaj podobnega si bomo morali sami priboriti.

— **Bitka za cerkev.** V neki vasi na Moravskem so se stepli verniki rim-katoliške in narodne češke cerkve za cerkev, zaradi katere so imeli spor. Orožnikom se je z največjo težavo posrečilo ločiti obe stranki. Dekan in kaplan sta bila pošteno tepena. Cerkev so pa zapечатili.

— **Volitve v Istri.** Vsled fašistovskega terorja v Istri je bila udeležba pri volitvah zelo slaba. Od 86.845 vpisanih volilcev jih je moglo voliti le 41.030. Fašisti so preprečili vpis v volilne imenike 45.815 volilnim upravičencem — sad 2000 letne italijanske kulture.

— **Aretiran tihotapec s saharinom** (nadomestilo sladkorja). V Beogradu so aretirali trgovca iz Poljske, ki je tihotapil s saharinom. Pri njem so našli 20 kg saharina iz Češkoslovaške. Mestna uprava mu je blago vzela ter obsojila na 15 dni zapor in globo. Trгоvec je s kaznijo zadovoljen.

— **Za zgradbo ministrstva trgovine** je ministrski svet odobril kredit 7 milijonov dinarjev. Čas je, da se ministrstva preselijo v lastne prostore pri tej veliki stanovanjski krizi.

— **Prepoved alkoholnih pijač v Ameriki** bo bržkone dvignjena. Kakor javljajo listi, se bo to izvršilo na ta način, da bodo mogli ljudje dobivati alkoholne pijače na zdravniški recept. Zdravniki bodo imeli pravico izdajati recepte v neomejenem številu. Vsled tega so že stopili ameriški pivovarji in vinotrčci v stike z nemškimi.

— **Jugoslovanski episkopati in agrarna reforma.** Pod tem naslovom je zagrebški nadškof dr. Ante Bauer napisal v klerikalno „Narodno politiko“ članek, v katerem nastopa zoper izvedbo agrarne reforme na cerkvenih posestvih z ozirom na to, da je vlada priznala muslimanom iz Bosne izjemne pravice v pogledu agrarne reforme. Nadškof zahteva, da se cerkvena zemljišča dajo v prejšnjo posest (t. j. da se jih vrne zopet cerkvi), da jih bo duhovščina sama dajala kmetom v najem pod nadzorom agrarne oblasti, oziroma, da jih bo sama odprodajala. Nadškof protestira v članku tudi zoper to, da je dalmatinska deželna vlada naredbenim potom ukinila vse dajatve kmetov cerkvenim posestnikom. Zahteva, da naj se v Dalmaciji zopet uvede status quo ante, dokler se ne bo zakonitim potom uredilo kolonatsko vprašanje v Dalmaciji! — Taka je torej ljubezen cerkvene gosposke do revnih kmetičev in poljedelskih delavcev. Nadškof pravi koncem svojega članka dobesedno tudi to-le: „Episkopati upajo, da bo visoko ministarstvo čimprej izdalo primerno tem našim zahtevam odredbe, da se slabi položaj čimprej popravi in bo mogla cerkev svojo misijo upravljati še nadalje neovirano v verski in kulturni napredek itd.“ Torej napredek je odvisen od milijonov, ki jih dajejo cerkvena veleposestva?! — Slovenski kmetiški proletariat, zapomni si vse to.

— **Pravoslavni duhovniki proti izrabi cerkve v politične svrhe.** Na seji ustavotvorne skupščine je bila prečitana resolucija

pravoslavnega duhovništva, ki zahteva, da se izloči iz cerkve strankarstvo in politična agitacija.

Po svetu.

Nemčija.

Nemčija izpolnjuje svoje obveznosti. Ko se je Nemčija udala in sprejela londonski ultimatus, se je obvezala, da izvrši svoje plačilne dolžnosti, ki jih nalaga plačilni načrt reparacijske komisije, to je, da plača eno milijardo zlatih mark v teku 25 dni, to je do 2. junija t. l.

Dne 18. maja je poslala Nemčija reparacijski komisiji 150 milijonov zlatih mark, dne 27. maja pa v Pariz 20 zakladnih nakaznic v znesku deset milijonov dolarjev ali vsega skupaj okroglo 850 milijonov zlatih mark. S tem je nemška vlada izpolnila svoje prve obveznosti.

Nemška Avstrija.

Pomanjkanje v Avstriji. Radi pomanjkanja moke so na Dunaju ta teden znižali racijo moke na en sam četrt kilograma za osebo.

Madžarska.

Umor Tisze. Nad obtoženci v procesu umora grofa Tisze je v torek vrhovno honvedsko sodišče izreklo končno veljavno obsodbo. Glede Štefana Dobosa, ki je bil, kakor znano, obsojen na smrt in je pred nekaj meseci v ječi umrl, je bila prva obsodba kasirana in zadeva izročena civilnemu kazenskem sodišču. Glede Tiborja Sztankovskega se je smrtna obsodba prve instance izpremenila in je bil obtoženec obsojen na 17 let prisiljenega dela. Glede Hüttnerja so bili predloženi ničnostni razlogi zavrnjeni.

Poslednji vitezi. Madžarski ministrski predsednik grof Bethlen je poslanca Szilagyija pozval na sablje, ker ga je imenovan poslanec v parlamentu z medklci razžalil. Grof Bethlen je seveda krščanski socialc, pa ga ni sram iskati čast v pobijanju. Čudno krščanstvo!

Češka.

Predsednik Masaryk je odpotoval v svrhu zdravljenja na otok Capri.

Kitajska.

Vojno stanje med Nemčijo in Kitajsko končano. Iz Pekinga poročajo, da sta Nemčija in Kitajska, katera ni podpisala versailleske mirovne pogodbe, dne 20. maja sklenili dogovor, po katerem se smatra vojno stanje med Nemčijo in Kitajsko za končano.

Portugalska.

Puč na Portugalskem. Na Portugalskem je izbruhnila vstaja, ki je prisilila celokupno vlado, da odstopi. Uprli so se republikanski vojaki in ena baterija topništva. Tega puča se baje monarhisti niso udeležili. Ta kabinet je že dvaintrideseti, odkar obstoji republika. Tako, da se še hitreje menjava, kakor pa pri nas.

Rusija.

Ruska podpora stavkajočim angleškim rudarjem. Na kongresu strokovnih organizacij v Moskvi so na predlog Lozovskega sklenili poslati stavkajočim rudarjem 100.000 zlatih rubljev.

Francija.

Železniški voz, v katerem so leta 1918. Francozi in Nemci podpisali premirje, so sedaj spravili v muzej invalidov v Pariz.

Gospodarstvo.

— **Vzorčni vlak na Balkan.** Balkanske države so za češkoslovaško industrijo najnaravnejši trg. Ravnateljstvo praških vzorčnih veletrgov je sestavilo vsled tega posebni vzorčni vlak obstoječ iz približno 30 vzorčnih vagonov, v katerih bo razstavljeno večji del vse, kar Jugoslavija od inozemskih izdelkov potrebuje. Vzorčni vlak se bo ustavljal v vseh večjih mestih Jugoslavije in sosednih držav, kjer bo ostajal toliko časa, da si bodo interese lahko blago popolnoma ogledali in oddali ev. tudi svoja naročila. Potovanje bo trajalo najmanj 6 tednov in bo imelo sledečo smer: Jazy, Galac, Bukarešt, preko Donave v Raščuk, Varno, Šumen, Plevno, Sofijo, Plovdiv in dalje v Niš, Skoplje, Beograd, Novi Sad, Zagreb, Ljubljana in čez

Maribor nazaj na Češko. Vzorčni vlak bo vseboval vzorce blaga, ki se na Balkanu najbolj potrebujejo, t. j. gospodarske stroje, gospodarska orodja, lokomotive, vagone, železarske izdelke vsake vrste, porcelan, steklo, steklene izdelke, črevlje, mineralna olja, gumbe, lanene in tekstilne izdelke itd. Podrobnejše informacije se dobe pri „Upravi vzorčnih velesejmov, Praga I.“ Staromestska radnice.

— **Angleške finance.** Državni tajnik za finance, Chamberlain, je predložil angleški spodnji zbornici proračun, ter izjavil, da znašajo skupni stroški angleške vlade za leto 1921/22 — 947.023.000 funtov šterlingov, dohodkov pa bo okoli 1.058.150.000, torej bo prebitka okrog 84.127.000 f. šterl. Rekel je, da je Anglija prva finančna vesela v Evropi, ter da je vrnila že ves dolg Japonski, Španiji, Argentini, Urugvajju in Nizozemski. Ostane le še dolg Zedinjenim državam ameriškim, Kanadi in Švedski.

— **Krošarenje v Vojvodini je prepovedano.** Minister za trgovino in industrijo je prepovedal vsako krošarenje po Bački, Banatu in Baranji.

— **Valutna reforma v Dalmaciji.** V italijanskih krogih v Zadru se zatrjuje, da se bo čez deset dni izvršila zamenjava avstrijskih novčanic do zneska 3000 kron na osebo. 33% se bo zamenjalo z italijanskimi lirami v polni vrednosti, ostalo pa s 25%.

— **Rožno olje.** Kakakor znano, se bavi z izdelovanjem rožnega olja v naši bližini posebno Bolgarija, ki bo letos pridelala približno 1000 kg dišečega olja. Ta, navidezno mala številka je ogromna, če pomislimo, da je treba za 1 kg rožnega olja ca 3200 kg rož, toraj za 1000 kg rožnega olja = 3.200.000 kg rož.

— **Na Madžarskem** so pravkar odpravili izkaznice na tobak, ker se je tobakna produkcija zvišala in se tudi letos obeta dobra tobakna letina.

Založba in last konzorcija „Ljudski Glas“.

Oblastem je odgovoren Ign. Mihevc.

Tiska: Tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

„V boj za občino.“

Brošurica „V boj za občino“ vsebuje poljudno razložen volilni red za občinsko zastopstvo. Temu so pridejana tudi praktična navodila. Cena ji je 6 K. — Naroča se pri Centralnem tajništvu JSDS in KDZ v Ljubljani, poštni predal 168.

Splošno kreditno društvo

v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12—, za podgane in miši K 12—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 15—; uničevalec moljev K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10; prašek proti mrčesom K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 12—; mazilo za uši pri živini K 5— in 12—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 45, Petrinjska ul. 3.

~~~~~

COSULICH-LINE

== TRST-AMERIKA ==

New-York — Buenos-Aires —

Rio di Janeiro — Santos

Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja voznih listov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana

Kolodvorska ulica 26.